

Aldona Skudrzyk

Wolnostojący czy wolno stojący

Prowadzimy portal o nieruchomościach. Jednym z najczęściej pojawiających się problemów jest to, jak zapisać: *dom wolno stojący* czy *wolnostojący*. Wiemy, że od lat pisało się poprawnie *wolno stojący*. Z drugiej jednak strony *wolnostojący* używany jest w bardzo wielu tekstach i można odnieść wrażenie, że jest tu analogiczna sytuacja jak z *głośnomówiący* w znaczeniu ‘telefon głośnomówiący’.

Połączenie przysłówka (np. *szybko, wysoko, średnio, długo* itp.) z imiesłowem przymiotnikowym (np. *postawiony, zaawansowany, schnący, grający, wiążący* itp.) zasadniczo pisze się rozdzielnie (*Wielki słownik ortograficzny*, reguła 134). Niektóre takie połączenia z czasem jednak scalają się znaczeniowo, czyli stają się określeniem stałej cechy przedmiotu, i wówczas piszemy je łącznie, np. *długo grający zespół znudził wszystkich*, ale: *plyta długogrająca*; *urządzenie szybko tnące blachę*, ale: *stal szybko tnąca*; *żeglarz szybko wiążący węzły*, ale: *cement szybko wiążący*. Jak widać, połączenia pisane razem mają charakter terminów specjalistycznych z zakresu różnych dziedzin. Przy pisowni ważny jest zatem kontekst użycia: jeśli mówimy o stałej cesze jakiegoś przedmiotu, urządzenia, substancji, człowieka, trwale do nich przynależnej, to obowiązuje pisownia łączna, por. *wysokowydajny* (olej), *słabostyszący, krótkowidzący* (schorzenia), *szybkoschnący* (klej), (silnik) *wolnossący* (‘taki, który zasilany jest mieszanką paliwową przez pompę ssącą bez wspomaganie turbosprężarką’), (układ) *wolnonośny* (‘konstrukcja skrzydła samolotu szybowca, w której cały płat lub oddzielne skrzydła są dostatecznie sztywne i nie wymagają dodatkowych elementów usztywniających’). Zarówno słowniki ortograficzne, jak i słowniki języka polskiego wskazują na pisownię rozłączną. Jednakże wydawnictwa specjalistyczne z zakresu architektury, budownictwa czy prawa budowlanego ze swobodą stosują także pisownię łączną. Uważam, że określenie *wolnostojący* uznać można za wyrażenie specjalistyczne, terminologiczne. Budynek **wolnostojący** ma tę cechę przypisaną na stałe, to go odróżnia od innych typów zabudowy (budyneków szeregowych czy budyneków bliźniaczych). Łączna pisownia oznaczałaby uznanie wyrażenia za termin specjalistyczny: budowlany, architektoniczny.

Artykuł pochodzi z tomu

Mówię, więc jestem. Rozmowy o współczesnej polszczyźnie. T. 4. Red. M. Milewska-Stawiany i E. Rogowska-Cybulska. Gdańsk 2013.